

**Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль район Советы
КАРАРЫ**

2020 елның 1 октябре

№ 12

**Татарстан Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районы Советы
каршындагы Яшьләр парламентын
төзү турында**

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Советының яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен законнар белән һәм норматив-хокукый жайга салу өлкәсендәге эшчәнлегенә ярдәм итү, яшьләр проблемаларын хәл итү буенча тәкъдимнәр әзерләү, яшьләр өчен законнар чыгару эшчәнлегенә күнекмәләрен үзләштерүдә һәм Россия яшьләр парламентаризмы хәрәкәтендә яшьләрнең катнашуы өчен шартлар тудыру максатларында Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Советы **КАРАР ЧЫГАРДЫ:**

1. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты турында нигезләмәне расларга (1 нче кушымта).

2. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс йомгаклары буенча Яшьләр парламентының 10 кешедән торган составын расларга (2 нче кушымта).

3. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламентының беренче утырышын 2020 елның 26 ноябрәндә чакырырга.

4. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яшьләр парламентын төзү турында» 2019 елның 16 октябрәндәге 224 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

5. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

6. Әлеге қарарның үтәлешен тикшереп торуны Кама Тамагы муниципаль районы Советының социаль-мәдәни мәсьәләләр буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

**Кама Тамагы муниципаль районы
Башлығы урынбасары – муниципаль
район Советы рәисе урынбасары**

Г. Ә. Габидуллин

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты турында нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Кама Тамагы муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты (алга таба - Яшьләр парламенты) Кама Тамагы муниципаль районы вәкилләкле органы (алга таба - Совет) яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен законнар һәм норматив хокукый жайга салу, яшьләр проблемаларын хәл итү буенча тәкъдимнәр эзерләү, яшьләр өчен законнар чыгару эшчәнлеген күнекмәләрен үзләштерүдә һәм Татарстан Республикасы яшьләренең Россия яшьләр парламентаризмы хәрәкәтендә катнашу шартларын тудыру өлкәсендә эшчәнлеккә ярдәм итү максатларында төзелә.

2. Яшьләр парламенты Совет каршындагы киңәшмә һәм консультатив орган булып тора һәм үз эшчәнлеген әлегә Нигезләмә һәм Яшьләр парламенты регламенты нигезендә ижтимагый башлангычларда гамәлгә ашыра.

3. Яшьләр парламенты вәкилләкле орган вәкаләтләре чорына төзелә.

II. Яшьләр парламентының төп бурычлары

4. Яшьләр парламентының төп бурычлары түбәндәгеләр:

4.1. Яшьләрнең хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагыла торган муниципаль берәмлек территориясендә кулланыла торган норматив хокукый актларны (алга таба - норматив хокукый акт) эшлэгәндә яшь гражданның инициативаларын тәкъдим итүдә ярдәм;

4.2. яшьләрнең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре өлкәсендә норматив хокукый актларны камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү;

4.3. Яшьләрнең хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы муниципаль берәмлекнең норматив хокукый актлары проектларын карауга эзерләү буенча совет эшчәнлегендә катнашу;

4.4. Яшьләрнең хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы норматив хокукый актлар мониторингын башкару Советы эшчәнлегендә катнашу;

4.5. муниципаль берәмлек территориясендә яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау өлкәсендә законнарны гамәлгә ашыруны ижтимагый тикшереп торуну гамәлгә ашыру;

4.6. Яшьләр арасында яшьләрнең хокукый культурасын һәм юридик белемен күтәрүгә һәм актив гражданлык позициясен формалаштыруга юнәлдерелгән агарту һәм аңлату эшләре алып бару;

4.7. Дәүләт яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру буенча жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында яшь гражданның фикерен өйрәнү;

4.8. үзләре тәкъдим иткән ижтимагый әһәмиятле идеяләре һәм инициативаларны яклау һәм алга жиберү, тәҗрибә алмашу максатларында халыкара, гомумроссия, төбәкара, региональ һәм жирле яшьләр һәм балалар ижтимагый берләшмәләре белән даими элемтәгә керү;

4.9. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты белән мәгълүмати хезмәттәшлекне гамәлгә ашыру;

4.10. Яшьләр парламентын төзү максатларына туры килә торган һәм законнарға каршы килми торган башка бурычларны хәл итү.

III. Яшьләр парламентының составы һәм аны төзү тәртибе

5. Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче Россия Федерациясе гражданны, яшьләр парламенты әгъзасы буларак, үз вәкаләтләрен раслаган көнгә 18 яшьтән 35 яшькә кадәр яшьләр парламент әгъзалары була ала.

6. Яшьләр парламенты конкурс нигезендә муниципаль берәмлек яшьләрен вәкилләккә органдагы депутатлар санына тигез санда тәкъдим итүче гражданнырдан төзелә;

7. Әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән яшьләр вәкилләреннән төзелә торган Яшьләр парламентының персонал составы Татарстан Республикасы территориясендә Яшьләр парламентын формалаштыру буенча әлеге Нигезләмәгә кушымта булып торучы конкурс турындагы нигезләмә нигезендә үткәрелә торган конкурс нәтижәләре буенча билгеләнә.

8. Яшьләр парламенты составына Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзалары керә Яшьләр парламенты составына Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзаларын кертү конкурстан тыш гамәлгә ашырыла.

9. Яшьләр парламенты әгъзалары булып аларны яшьләр парламенты составына керткән көнгә 35 яшькә кадәрге вәкилләккә орган депутатлары катнаша ала. Яшьләр парламенты составына вәкилләккә орган депутатларын кертү конкурстан тыш гамәлгә ашырыла.

10. Яшьләр парламенты составына керү нияте турындагы гариза вәкилләккә орган депутаты тарафыннан Яшьләр парламенты Советына жиберелә.

11. Яшьләр парламенты әгъзасы вәкилләккә органда фракциясе булган партия вәкиле (алга таба - партия вәкиле) булырга мөмкин. Партия вәкиле, вәкилләккә органга сайлауларда тиешле партия кандидатлары исемлеге составына керткән Яшьләр парламенты составына кертелгән көнгә 35 яшькә кадәрге Россия Федерациясе гражданы булырга мөмкин. Яшьләр парламенты составына партия вәкилләрен кертү конкурстан тыш гамәлгә ашырыла.

12. Яшьләр парламенты составына партия вәкилен кертү партия вәкиленең шәхси гаризасы һәм вәкилләккә органда тиешле фракциянең документаль рәсмиләштерелгән карары нигезендә Яшьләр парламенты Советы тарафыннан гамәлгә ашырыла. Яшьләр парламенты составына партиянең берәр вәкиле кертелә.

13. Алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты Советы конкурс буенча сайланган вәкилләккә органда кеше санын, тиешле муниципаль берәмлек яшьләрен, вәкилләккә орган депутатларын һәм конкурстан тыш составына кертелгән партияләренң вәкилләрен тәкъдим итүче Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзалары санын исәпкә алып, яшьләр парламентының йомгаклау саныннан гыйбарәт, һәм ул Яшьләр парламенты әгъзаларының вәкаләтләрен раслый. Беренче чакырылыш Яшьләр парламентының йомгаклау сан составын билгеләү һәм аның әгъзаларының вәкаләтләрен раслау муниципаль берәмлекнең вәкилләккә органы каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы Советы тарафыннан, ә ул булмаганда - вәкилләккә орган тарафыннан гамәлгә ашырыла.

14. Үз кандидатурасын күрсәткән Яшьләр парламенты әгъзасының вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, әлеге Нигезләмәнең 6 пункты, Яшьләр парламенты карары буенча Яшьләр парламенты әгъзасы тиешле исемлек буенча иң күп тавыш алган кандидат булчак. Күрсәтелгән карар Яшьләр парламенты тарафыннан 10 көн эчендә кабул ителә.

15. Әлеге Нигезләмәнең 14 пункттында күрсәтелгән исемлекләрдә иң күп тавыш алган башка кандидатлар булмаган очракта, Яшьләр парламенты әгъзаларын сайлау конкурс үткөрү юлы белән әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

16. Конкурс нәтижәләре буенча Яшьләр парламенты әгъзалары саны әлеге Нигезләмәнең 6 пункттында билгеләнгән санга туры килмәгән очракта, Яшьләр парламенты әгъзаларын сайлау конкурс үткөрү юлы белән әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

17. Яшьләр парламенты регламентында каралган очракларда Яшьләр парламенты әгъзасы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла.

IV. Яшьләр парламенты эшен оештыру

18. Яшьләр парламентының беренче утырышы алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты Советы тарафыннан (Яшьләр парламентының беренче утырышы муниципаль берәмлекнең вәкилләккә органы каршындагы Яшьләр ижтимагый палатасы советы тарафыннан, ә ул булмаганда - вәкилләккә орган тарафыннан) чакырыла.

19. Яшьләр парламентының беренче утырышын алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты рәисе (беренче чакырылыш Яшьләр парламентының беренче утырышы - муниципаль берәмлекнең вәкилләккә органы каршындагы ижтимагый яшьләр палатасы рәисе, ә ул булмаганда - вәкилләккә орган вәкиле) ача.

20. Беренче утырышта Яшьләр парламенты әгъзалары Яшьләр парламенты әгъзалары арасынан ачык тавыш бирү юлы белән Яшьләр парламенты рәисен, рәис урынбасарларын, җаваплы сәркатибен сайлыйлар, Яшьләр парламентының сан составын билгелиләр һәм аның әгъзаларын сайлыйлар, Яшьләр парламенты комиссияләрен төзиләр һәм аларның рәисләрен сайлыйлар. Яшьләр парламенты рәисенә кандидатлар үз эшчәнлек программаларын тәкъдим итәргә тиеш. Яшьләр парламенты рәисе урынбасарлары саны Яшьләр парламенты рәисе тәкъдиме буенча Яшьләр парламенты тарафыннан билгеләнә.

21. Яшьләр парламенты утырышы, әгәр анда Яшьләр парламенты әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе катнашса, тулы хокуклы.

22. Яшьләр парламенты үз эшчәнлегә юнәлешләре буенча эш һәм эксперт төркемнәре төзәргә, тәкъдимнәр эшләргә һәм кабул итәргә, аларны вәкилләклә органга һәм жирле үзидарә органнарына жиберергә хокуклы.

23. Яшьләр парламенты карары, әгәр аның өчен Яшьләр парламентының сайланган әгъзалары, шулай ук Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты составына кертелгән тиешле муниципаль берәмлек яшьләрен, вәкилләклә орган депутатларын һәм партияләр вәкилләрен тәкъдир иткән күпчелек тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

24. Яшьләр парламентын Яшьләр парламенты рәисе житәкли, аның вәкаләтләре Яшьләр парламенты регламенты белән билгеләнә.

25. Яшьләр парламенты Советы:

25.1. Яшьләр парламенты һәм аның комиссияләре эшен оештыра һәм координацияли;

25.2. Яшьләр парламенты регламентын эшли һәм аны Яшьләр парламентын раслауга тәкъдим итә;

25.3. Яшьләр парламентының чираттагы елга эш планнарын әзерли һәм аларны Яшьләр парламентын раслауга тәкъдим итә;

25.4. Яшьләр парламенты регламенты нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

26. Яшьләр парламенты комиссияләре эшне оештыралар һәм Яшьләр парламенты утырышларында карау өчен үз функцияләренә туры китереп рекомендацияләр һәм карарлар проектларын әзерлиләр.

27. Яшьләр парламенты эшендә Россия Федерациясә Федераль Собрание сә Дәүләт Думасы, Дәүләт Советы депутатлары, муниципаль берәмлекләренә вәкилләклә органнары депутатлары, шулай ук, чакыру буенча, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары житәкчеләре, муниципаль берәмлекләренә башкарма комитетлары вәкилләре, Татарстан Республикасы территориясендә гамәлдә булган сәяси партияләр һәм ижтимагый оешмалар житәкчеләре, башка вазыйфаи затлар катнаша ала.

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КАМА ТАМАГЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СОВЕТЫ КАРШЫНДАГЫ ЯШЬЛӘР ПАРЛАМЕНТЫН ФОРМАЛАШТЫРУ БУЕНЧА КОНКУРС ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

I. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1. Әлеге Нигезләмә Кама Тамагы муниципаль районының вәкиллекле органы каршында Яшьләр парламентын төзү буенча конкурс үткөрүнең гомуми принципларын һәм тәртибен (алга таба - конкурс) билгели.

2. Конкурс Кама Тамагы муниципаль районының вәкиллекле органы каршындагы Яшьләр парламенты составын (алга таба - Яшьләр парламенты) төзү максатларында Кама Тамагы муниципаль районының вәкиллекле органында (алга таба - вәкиллекле орган) бер үк санда кеше санында үткәрелә.

II. КОНКУРСНЫ ОЕШТЫРУЧЫ

3. Конкурсны оештыруны һәм уздыруны оештыру комитеты (алга таба - Комитет) башкара.

4. Комитет составы вәкиллекле орган, алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты вәкилләре (беренче чакырылыш Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс үткәргәндә - муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каршындагы Яшьләр палатасы вәкилләре), яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыручы муниципаль берәмлекнең башкарма хакимияте органы вәкилләреннән паритетлы нигездә төзелә.

5. Комитет составы, шул исәптән аның рәисе, алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары белән (беренче чакырылыш Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс үткөрү комитетына карата - вәкиллекле орган каршындагы Яшьләр ижтимагый палатасы карары белән, ә ул булмаганда - вәкиллекле орган карары белән) раслана. Комитетның саны 3 кешедән дә ким була алмый.

6. Комитет:

6.1. Конкурста Интернет челтәрендәге сайтта катнашуга заявклар кабул итә - <http://molparlament.tatar>, ул конкурсның рәсми мәгълүмат ресурсы (алга таба - мәгълүмати сайт);

6.2. конкурста катнашучылар белән хезмәттәшлек итә;

6.3. конкурстка йомгак ясый;

6.4. Әлеге Нигезләмәдә каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

7. Комитет утырышы, әгәр анда Комитет расланган составының яртысыннан артыгы катнашса, хокуклы дип санала.

8. Комитет карары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән

кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, Комитет рәисе тавышы хәлиткеч булып тора.

9. Комитет вәкаләтләре Яшьләр парламентының йомгаклау сан составы расланган көннән туктатыла.

III. КОНКУРСНЫ ҮТКӘРҮ ШАРТЛАРЫ ҺӘМ ТӘРТИБЕ

10. Конкурсны игълан итү турындагы, шул исәптән аны уздыру сроклары турындагы карар алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты тарафыннан кабул ителә. Беренче чакырылыш Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс игълан итү турындагы карар, шул исәптән конкурсны уздыру сроклары турындагы карар вәкиллеке орган каршында ижтимагый яшьләр палатасы тарафыннан, ә ул булмаганда - вәкиллеке орган тарафыннан кабул ителә.

11. Конкурсны игълан итү турындагы карар, конкурс үткәрү шартлары һәм сроклары турындагы мәгълүмат Комитет тарафыннан конкурс игълан итү турындагы карар мәгълүмати сайтта кабул ителгән көннән алып биш эш көне эчендә урнаштырыла, шулай ук вәкиллеке органның рәсми сайтында Интернет челтәрендә урнаштыру өчен жиберелә.

12. Яшьләр парламенты эгъзаларына кандидатлар Яшьләр парламенты турындагы нигезләмәнең 5 пунктында билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш.

Конкурста Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 20.3 һәм 20.29 статьяларында каралган административ хокук бозулар кылган өчен административ җаваплылыкка тартылган (жәлеп ителгән) затлар Яшьләр парламенты эгъзалыгына кандидатлар сыйфатында катнашырга хокуклы түгел.

13. Конкурс этаплап уздырыла.

14. Конкурсның беренче этабы конкурста, заявкаларда катнашырга теләк белдергән гражданның үз эченә ала.

15. Гаризалар электрон рәвештә мәгълүмати сайтта тапшырыла.

16. Гариза составына түбәндәгеләр керә:

1) алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары белән билгеләнгән форма буенча (беренче чакырылыш Яшьләр парламенты составын формалаштырганда - вәкиллеке орган каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы карары белән, ә ул булмаганда - вәкиллеке орган тарафыннан) шәхсән гариза;

2) кандидатның алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары белән билгеләнгән форма буенча тутырылган анкетасы (беренче чакырылыш Яшьләр парламенты составын төзегәндә - вәкиллеке орган каршындагы Яшьләр ижтимагый палатасы карары белән, ә ул булмаганда - вәкиллеке орган тарафыннан). Анкетада мәжбүри тәртиптә конкурста катнашу өчен үз кандидатурасын күрсәткән гражданның әлеге Нигезләмәнең 12 пунктында булган таләпләргә туры килүен билгеләргә мөмкинлек бирә торган белешмәләр күрсәтелергә тиеш;

3) гражданның шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалыгы.

17. Конкурста катнашу өчен гражданның гаризалары турыдан-туры Комитет тарафыннан кабул ителә.

18. Тәкъдим ителгән (юнәлешле) заявкалар Комитет тарафыннан тикшерелә.

Тикшерү нәтижеләре буенча Комитет заявка кабул итү һәм конкурсның киләсе этабында катнашу өчен рөхсәт бирү турында карар кабул итә. Киләсе этапта катнашуга рөхсәт ителгән Яшьләр парламенты әгъзалыгына кандидат статусын ала (алга таба - кандидат).

19. Конкурсның икенче этабы яшьләргә Яшьләр парламенты составын формалаштыру буенча конкурс буенча тавыш бирүгә җәлеп итү буенча кандидатлар катнашында чаралар үткәргән үз эченә ала.

20. Комитет тарафыннан кандидатлар катнашында чаралар исемлегә төзелә. Һәр кандидат кандидат кандидат мөстәкыйль рәвештә билгеләнә торган бер генә чарада да катнашырга тиеш. Чарада кандидат катнашмаган очракта, Комитет аны конкурста катнашудан читләштерә.

Кандидат үз ярдәменә кануннарда каршы килмәгән чараларны мөстәкыйль үткәргә хокуклы.

21. Өченче этап кандидатлар өчен тавыш бирүне уздырудан гыйбарәт.

22. Кандидатлар өчен тавыш бирү Интернет <https://open.tatarstan.ru/polls> (алга таба - тавыш бирү сайты) челтәрендә гамәлгә ашырыла.

23. Тавыш бирүдә 14 яшьтән 35 яшькә кадәрге Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче Россия Федерациясе гражданны (алга таба - тавыш бирүдә катнашучы) катнашырга хокуклы.

24. Тавыш бирүдә катнашучы чикләнгән санда кандидатлар өчен тавыш бирергә хокуклы. Шулай ук вакытта муниципаль берәмлектән кандидат өчен бары тик Татарстан Республикасының тиешле муниципаль берәмлеге территориясендә яшәүче тавыш бирүдә катнашучы гына тавыш бирергә хокуклы.

25. Тавыш бирүдә катнашучы кандидатлар өчен бер генә тапкыр тавыш бирергә хокуклы.

26. Дүртенче этап конкурс нәтижеләре чыгарылуны һәм басылуны үз эченә ала.

27. Татарстан Республикасының тиешле муниципаль берәмлегендә иң күп тавыш җыйган кандидатлар конкурс җиңүчеләре дип таныла.

28. Тавыш бирү нәтижеләре <http://molparlament.tatar> мәгълүмат сайтында урнаштырыла.

29. Конкурсны уздыру вакыты, шулай икән конкурсның һәр этабы сроклары конкурс уздыру турындагы карарда билгеләнә.

Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль
районы Советының 2020
елның 19 октябрдәгә 12
номерлы карарына 2 нче
кушымта

**Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Советы
каршындагы Яшьләр парламенты составы**

1. Мунавиров Алмаз Марсирович
2. Шулаева Татьяна Александровна
3. Киселёв Максим Евгеньевич
4. Хөсетдинова Светлана Альберт кызы
5. Мозаффарова Гөлия Жәүдәт кызы
6. Ильин Альберт Петрович
7. Закиров Раниль Дамир улы
8. Нуриева Гөлназ Каптаһир кызы
9. Гайнуллин Зөлфәт Әхәт улы
10. Дәүләтшин Раил Хәмит улы